

stuntvliegeren nieuwe stijl

Zo'n kop behoeft enige toelichting. Natuurlijk bestaan er reeds eeuwen bestuurbare vliegers. Volgens Clive Hart maakten de Chinezen al vliegers met meerlijnsbesturing. Pocock bestuurde begin 19e eeuw zijn vlieger met 4 lijnen. In de tweede wereldoorlog gebruikte de Amerikaanse Marine de bestuurbare vlieger van Paul E. Garber als doel voor schietoefeningen. De 1,5 meter grote vliegers waren voorzien van het silhouet van een Japans vechtvliegtuig om het geheel wat levensechter te maken.

De eerste stuntvlieger "voor de lol" was de Glite, een plastic vierkant vliegertje gebaseerd op de Rogallo flexibele vlieger. Deze kwam in 1964 op de markt.

Begin jaren 70 verscheen de Peter Powell. De komst van deze grote plastic vlieger met fiberglasgeraamte en 30 meter opblaasstaart, betekende de grote doorbraak. Hier was voor het eerst sprake van een goed bestuurbare, bijna onverwoestbare vlieger die weinig kostte. Met honderdduizenden gingen ze over de toonbank.

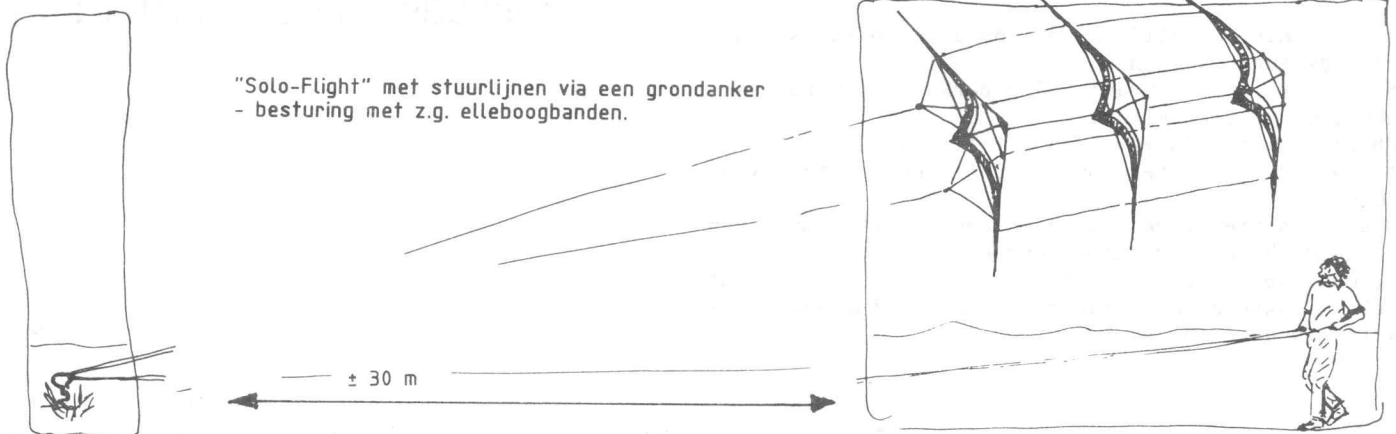
In 1976 werd de eerste Flexifoil getoond. Deze bestuurbare vleugel verschilde dramatisch van alles wat er tot dan toe was gemaakt; geen toom, gemaakt van spinnakernylon, en een ongehoorde snelheid en trekkracht. Ook nu, 13 jaar later, is de Flexifoil nog steeds onovertroffen in sommige opzichten. Het is bijvoorbeeld de enige vlieger die wij met windkracht 7-8 nog durven te vliegen, zonder voor de constructie te vrezen.

Het is overigens aardig te zien dat zelfs op het gebied van de bestuurbare vleugels nog steeds nieuwe ontwerpen verschijnen; de Paraflex is een bestuurbare parafoil zonder vinnetjes, of zo je wilt een Flexifoil zonder spanstok. Deze Duitse vinding (van Wolfgang Schimmelpfennig) heeft iets meer wind nodig dan een Flexifoil maar is minstens even snel als zijn Engelse neef en overtreft z'n trekkracht.

Tja, en sinds 1986 zijn er stuntdelta's. Ontstaan in dat deel van Amerika waar altijd de zon schijnt en de mensen niets te doen hebben: Californië. Zoals de naam al zegt, ze zijn deltavormig en wat dat betreft ook niet echt origineel. De delta bestaat immers al meer dan 25 jaar. Nee, het is het materiaalgebruik en de constructie die deze vliegers zo "nieuw"

maakt. Amerikaanse stuntdelta's, ook wel Hawaiians genoemd, worden gemaakt van de beste en duurste materialen die er verkrijgbaar zijn. Het geraamte bestaat uit Graphlexbuis (zie "Het geraamte"), men gebruikt het lichtst denkbare spinnakernylon en men vliegt met stuurlijnen die vrijwel niet rekken en bijna niets wegen. In combinatie met een goed vliegerontwerp en vernuftige toomopbouw levert dit een type vlieger op dat wezenlijk anders vliegt dan de tot nu toe bekende. Hawaiians vliegen reeds met heel weinig wind, ontwikkelen een formidabele trekkracht en zijn zeer snel en precies te sturen. Sommige modellen draaien zo snel om hun as dat je ogen het nauwelijks kunnen volgen. Met een Hawaïaan kun je de lucht beschrijven precies zoals je zelf wilt, met een Hawaïaan heb je alles onder "Total Control".

Ondernemend als de Amerikanen zijn, ontstonden er toen in een snel tempo een aantal nieuwe manieren van stuntvliegeren. Meest spectaculair is ongetwijfeld het "teamvliegeren". Een groepje van 2 tot 4 vliegeraars gaat naast elkaar staan met hetzelfde type vlieger en dezelfde soort stuurlijn. Een van de vliegeraars wordt gekozen als "leader" en deze geeft de "calls", hij roept de vliegfiguren af. De vliegeraars voeren aldus een compleet luchtballet uit en het publiek applaudiseert. Binnen de kortste keren zijn er enkele "professionele" teams ontstaan die honderden uren per jaar trainen op de meest perfecte stuntshow. Deze fanatiekelingen doen zo'n show vaak ook nog op muziek, behalve op elkaar letten ze er dan ook op dat de vliegers op de maat van de muziek bewegen. De Amerikanen zijn nog verder gegaan en organiseren nu stuntwedstrijden waar grof geld valt te verdienen. We troffen al een hoofdprijs van 10.000 dollar aan! Eveneens heel aardig is "solo-flying". De vliegeraar voert zijn lijnen door een grondanker en gaat pal onder zijn eigen stuntvlieger staan. In plaats van andere mensen lastig te vallen kun je aldus jezelf een gat in je hoofd vliegeren. Sommige Amerikanen combineren zo'n solo-vliegshow met frisbees en acrobatiek, we zijn benieuwd wie als eerste Nederlander deze truc gaat vertonen! Het meest recente model stuntdelta, de Speedwing, komt uit Duitsland; Heid, Erfurth en Schlitzer ontwikkelden een vlieger zonder staander die een eenvoudige constructie en lage kosten paart aan grote snelheid, trekkracht en wendbaarheid. Wij hebben vooral met dit model uitgebreid geëxperimenteerd en na lang zoeken de optimale variant gevonden.

"Solo-Flight" met stuurlijnen via een grondanker - besturing met z.g. elleboogbanden.